

DIGITIZAREA CA MISIUNE: CONTRIBUȚIA BIBLIOTECII PUBLICE DE DREPT LA PATRIMONIUL DIGITAL

*Stela DRIGA,
bibliotecară, Biblioteca Publică de Drept*

În epoca tehnologiilor avansate, accesul la informație nu mai este condiționat de spațiu sau timp. Digitizarea a devenit o prioritate strategică pentru bibliotecile moderne, întrucât ea asigură nu doar conservarea resurselor, ci și democratizarea accesului la cunoaștere.

În perioada anilor 2022-2025, Biblioteca Publică de Drept, filiala Bibliotecii Municipale „B.P. Hasdeu” (BM), s-a implicat activ în procesul de digitizare a publicațiilor valoroase, contribuind semnificativ la dezvoltarea repozitoriului instituțional HAPes – Hasdeu Academic Public e-Space. Prin această inițiativă, Biblioteca Publică de Drept confirmă rolul bibliotecii contemporane ca actor al transformării digitale, nu doar depozitar al cărților tipărite.

Lansat în 2021, HAPes (<https://hapes.hasdeu.md/>) este platforma destinată păstrării, promovării și valorificării documentelor științifice, culturale și profesionale, elaborate de filialele BM. Structurat pe principii internaționale de Acces Deschis și gestionare durabilă a resurselor digitale, repozitoriul include monografii, bibliografii, reviste, ghiduri metodologice, articole, rapoarte, prezentări, infografice și alte materiale relevante pentru comunitatea academică și profesională.

Între 2022 și 2025, echipa Bibliotecii Publice de Drept a scanat și a pregătit pentru acces online 21 de titluri, însumând 4378 de pagini procesate. Doar în anul 2025, au fost integrate 14 publicații, fapt ce demonstrează intensificarea ritmului de lucru și consolidarea expertizei echipei.

Selecția lucrărilor a depășit aria strict juridică, incluzând dicționare, monografiile biografice și culturale, studii critice, instrumente biblioteconomice, lucrări metodologice și colecții speciale. Astfel, repozitoriul HAPes al BM reflectă atât patrimoniul juridic, cât și cel cultural și științific al Republicii Moldova.

Exemple reprezentative

- Dicționare și lucrări de juridice referință: *Doctori în drept din Republica Moldova, 1959-2011* de Silvia Antufiev); *Pensia de la A la Z / Пенсия от А до Я* de Aliona Chisari și Ludmila Gonciar.
- Monografii și biobibliografii: *Academicianul Mihai Cimpoi – savantul timpului prezent*; *Victor Dumbrăveanu: biobibliografie*; *Un om al faptelor: Vasile Șoimaru*; *Nicolae Dabija: biobibliografie*; *Ion Vatamanu: bibliografie*; *Alexandru Cristea (1890-1942): viața și activitatea reflectate în timp* de Maria Vieru-Ișaev.
- Studii literare și critice: *Ion Vatamanu – scriitor al existenței*; *Nicolae Esinencu – viața și opera literară (ca) într-o carte*.
- Lucrări metodologice și biblioteconomice: *BiblioReferințe: Ghid de utilizare*; *Ziua bibliografiei – instrucțiune metodică*; *Ziua de informare – instrucțiune metodică*.
- Colecții speciale și editoriale: *Arta de a pasiona cititorii* de Vlad Pohilă; *Cărți cu dedicații*; *Clipe de inspirație* de Alexandru Hâjdău.
- Bibliografii istorice: *Материалы для указателя литературы по Бессарабии* de N.K. Moghilianski.

Prin aceste publicații, HAPes devine o resursă indispensabilă pentru cercetători, studenți și publicul larg interesat de evoluția științei și culturii în spațiul basarabean.

Pentru a asigura calitatea resurselor digitale, echipa a urmat o metodologie riguroasă:

1. selecția lucrărilor pe baza valorii științifice, cererii publice și disponibilității legale;
2. scanarea profesională la rezoluție standard (300 dpi), cu echilibru între claritate și dimensiunea fișierului;
3. redactarea paginilor (corectarea orientării, ajustarea marginilor și uniformizarea aspectului);
4. procesarea OCR (Optical Character Recognition) – conversia imaginilor scanate în text digital, permițând căutare, copiere și reutilizare;
5. validarea și încărcarea (verificarea calității și publicarea în repozitoriu).

Acest flux de lucru transformă volumele tipărite în documente dinamice, ușor de explorat și valorificat.

Procesul nu a fost lipsit de dificultăți: tipar slab la unele publicații vechi, formate voluminoase greu de scanat, erori OCR la texte cu terminologie specializată, verificarea drepturilor de autor sau lipsa resurselor umane. Totuși, aceste obstacole au fost depășite prin adaptare și instruirea continuă a personalului, ceea ce a consolidat astfel experiența bibliotecarilor.

Digitizarea nu reprezintă doar o activitate tehnică, ci un act de responsabilitate culturală și profesională. Ea garantează: conservarea pe termen lung a publicațiilor fragile; creșterea vizibilității și impactului cercetării locale; accesibilitate pentru utilizatorii din diaspora sau din regiuni fără acces fizic la bibliotecă; integrarea în circuitul internațional al științei deschise.

Prin cele 21 de lucrări deja integrate în HAPEs, Biblioteca Publică de Drept se afirmă ca un promotor al transformării digitale și un păstrător activ al memoriei culturale. Repozitoriul devine un spațiu de referință pentru cei care caută să înțeleagă dinamica biblioteconomiei, a culturii urbane și a cercetării locale din Republica Moldova.

Referințe bibliografice:

1. BORȘ, Veronica. Crearea, dezvoltarea și valorificarea conținutului digital în Biblioteca Națională a Republicii Moldova. *Magazin bibliologic*. 2024, nr. 3-4, pp. 12-16. ISSN 1857-1476; Online. Disponibil: https://ibn.idsi.md/ro/vizualizare_articol/224914 [accesat 15.08.2025].
2. SILIVESTRU (LUPUȘOR), Diana. Digitizarea resurselor documentare – prioritate a Bibliotecii Naționale a Republicii Moldova. *Magazin bibliologic*, 2022, nr. 3, pp. 53-57. ISSN 1857-1476; Online. Disponibil: https://ibn.idsi.md/ro/vizualizare_articol/163836 [accesat 15.08.2025].
3. UNGUREANU, Elena. Repozitoriul instituțional al Bibliotecii Municipale „B.P. Hasdeu”: analiza frecvenței cuvintelor-cheie. In: *Știința Deschisă în Republica Moldova, Ediția 2, 27-28 octombrie 2022, Chișinău*. Online. Chișinău: „ArtPoligraf”, 2022, pp. 62-64. ISBN 978-9975-3564-2-8. Disponibil: https://ibn.idsi.md/ro/vizualizare_articol/165991 [accesat 15.08.2025].